

KUPIER

ŚRODA

Nr 172 (11423)

15

SIERPIENIA
1990 r.

Cena 10 kop.

DZIENNIK SPOŁECZNO - POLITYCZNY
Rady Najwyższej i Rady Ministrów Republiki Litewskiej

Ukazuje się od 1 lipca 1993 roku

DEKRET
PREZYDENTA ZSRR
O PRZYWRÓCENIU
PRAW WSZYSTKICH
OFIAR REPRESJI
POLITYCZNYCH
LAT 20—50

Tydzień Europy na Litwie

23 sierpnia roku ubiegłego Litwa wyszła na Bałtycki Szlak, który doprowadził do 11 Marca. W tym roku 23 sierpnia Litwa wyjdzie na Szlak Europejski, na którym zostaną pokonane bariery dzielące narody, głosi odezwa rady Sejmu Sąjūdisu do Europy. 22—30 sierpnia dla upamiętnienia 51 rocznicy paktu Stalina — Hitlera, Sąjūdis organizuje „Tydzień Europy na Litwie”.

Rozpocznie się on 23 sierpnia na terytorium Litwy obok urzędu celnego w Łazdijai, w „Obozie Litwy”. Jednocześnie zostanie Rzeczypospolitej Polskiej, gdzie powstanie „Oboz Europy”, zgromadzą się ludzie Starego Kontynentu. Każdy może przybyć samochodem, rowernem, pieszo. Zresztą, nocować trzeba będzie we własnych namiotach.

W rocznicę podpisania paktu między przekroczenia granic kontrolowaną przez rząd Litwy obok urzędu celnego w Łazdijai. Wicemarszałkiem „Obozu Litwy” będzie się manifestacja „Szlak Europy”.

24 sierpnia rowerzyści będą mieli obóz w Merkinie.

W ciągu tygodnia w Wilnie wystąpią z koncertami zespoły folklorystyczne, odbędą się wieczornice, wiece.

Na spotkaniu, seminarium i dyskusję, w których wezmą udział najbardziej znani litewscy działacze polityczni, 26—30 sierpnia zaproszą obóz w Moletai. W rozmowach na temat „Od totalitaryzmu do demokracji” będzie mowa o transformacji świadomości postkomunistycznej, problemach systemu wielopartyjnego, procesach na Wschodzie, o przyszłości Europy i miejscu państw bałtyckich w niej. Pragną uczestniczyć w tym obozie rejestrując się w siedzibie Sąjūdisu — Wilno, al. Giedymina 1, tel. 22-48-48, 22-48-81.

W związku ze świętem rząd Republiki Litewskiej postanowił przenieść dzień wolny z soboty 18 sierpnia 1990 roku na piątek, 24 sierpnia.

(ELTA)

Zaproszenie do Danii i Norwegii

Premier Danii Poul Schlüter zaprosił przewodniczącą Rady Najwyższej Republiki Litewskiej Wytautas Landsbergis do spotkania w dniach 24—25 sierpnia (roboce) wizyty w Danii. W proponowanym porządku dziennym, prócz spotkania z premerem, przewiduje się rozmowy z ministrem spraw zagranicznych i członkami parlamentu Danii.

Wytautas Landsbergis otrzymała również zaproszenie do wzięcia udziału w konferencji, która w dniach 26—29 sierpnia w Oslo organizują Fundacja Humanitarna Ella Vyzeli i Komitet Noblowski Norwegii. Będą na niej rozpatrywane problemy walki przeciwko rasizmowi,

antysemityzmowi, omawiane demokratyczne sposoby rozstrzygnięcia konfliktów międzyregionalnych. Udział w konferencji zapowiada wielu znanych polityków, działaczy społecznych, kultury świata, wśród nich prezydent Francji Francois Mitterrand, prezydent Federacji Europejskiej Czech i Słowacji Vaclav Havel, wiceprezydent Afrykańskiego Kongresu Narodowego Nelson Mandela, były prezydent USA Jimmy Carter i inni. Jeden dzień obrad konferencji zostanie poświęcony problemom wojny Wschodniej, referat wygłosi również Wytautas Landsbergis.

(ELTA)

Republiki dbają o surowce

W Rydze podpisano umowę o współpracy ministerstw zasobów mineralnych Litwy, Łotwy i Estonii. Jak stwierdzono na spotkaniu ministrów trzech republik R. Kozyrowiczusa, E. Zausajewa i A. Sikala, umowa pomoże w utrzymaniu i pogłębianiu

wzajemnie pożytecznych stosunków, tworzeniu i rozwijaniu rynku bałtyckiego, stworzeniu warunków do lepszego zaopatrzenia Litwy, Łotwy i Estonii w potrzebną produkcję.

(ELTA)

Premier przyjął rabinów z USA

WILNO, 14 sierpnia. Jak poinformowano, na Litwie bawi grupa wychowanków seminarium rabinów z Telszai, założonego w 1941 roku — rektor tego seminarium, rabin Chaim Stejn ukończył wyższą żydowską szkołę rabinacką jeszcze przed wojną w Telszai.

14 sierpnia duchownych przyjął premier Republiki Litewskiej Kazimieras Pruskine. W toku rozmowy Ch. Stejn i inni rabinowie wyrazili zaniepokojenie z powodu złego stanu byłych cmentarzy. Porozumieli ocenili on zmieniający się na Litwie po-

gląd na żydowskie miejsca pochówku, zaproponowali pomoc finansową dla prac porządkowych. Była również mowa o przekazaniu ksiąg seminarium w Telszai, które znalazły się w rękach Księżycy Litewskiej i Komitetu Żydów Litwy. Premier K. Pruskine obiecała pomoc rządu w rozstrzygnięciu tych zagadnień.

W rozmowie uczestniczyli wicepremier Romualdas Ozolas, przewodniczący Żydowskiego Towarzystwa Kultury na Litwie Grigorij Kanowicz i Emanuelis Zingeris.

(ELTA)

Na tematy dnia

Mur chiński po radziecku

Decyzja Rządu Radzieckiego o ograniczeniu w pełni lata, od 1 sierpnia, ruchu turystycznego przez zachodnią granicę zabrania niczym grom z jasnego nieba.

Tymczasem tysiące obywateli, którzy mieli już załatwione wroty i paszporty z wkładkami w kieszeni zbuntowali się. Na przejściach granicznych sytuacja stawała się więc ni nerwowa...

Centralna Telewizja pierwsza popalała się i zaczęła nadawać kolejne obrazy, jak bardzo daleko przemycają się obywateli przemycając za granicę. Ale widocznie operatorzy nie mieli co filmować, bo dwukrotnie widział, jak pokazywano widom nie odurzające, czy telewizorzy, lecz baterie butelek wódki. Moskiewscy dziennikarze tym nie mniej trafili w dziesiątki. Stary obywateli się rozgniewał. Jak to, w kraju wódka na talony, a oni wywożą takie dobro za granicę!

W obawie przed pikietowaniami granicy, a może i rękocinami, władze postanowiły i ten wyjazd przedłużyć do 10 sierpnia. I znowi tysiące zmęczonych ludzi rzuciło się do „dżinsów”, aby zdążyć przekroczyć granicę przed terminem. Dzień i noc czekano na bilety.

Ale gdy minal dzień 10 sierpnia TV moskiewska podała, że władze znowi wyjechały „dobrze” i cofnęły decyzję. Ogłoszono, że właściciele paszportów z wkładkami mogą przekraczać granicę aż do upływu terminu ich ważności.

Tumaczenie władz, że ograniczenie w ruchu turystycznym powzięto „na prośby ludności re-

jonów przygranicznych” (niedługo mówiono: „na prośbę ludzi pań”), gdyż zjadłszy obywateli wywożą towary, nie wytrzymują krytyki. Bo jeżeli coś wywożą to po to, żeby za uzyskane pieniądze również coś przywieźć, czego nie mają na własnym rynku. Poza tym same władze wiedzą, że 3/4 tzw. kontrabandy przypada na turystów zagranicznych.

Tak więc nadal każdego turystę radzieckiego celnicy traktują jako potencjalnego naruszczycę. Natomiast wiadomo, że za granicą służby celne kontrolują wybiórco i z efektem. Może i tu nie należy rozspierać się i nie podejrzewać każdego obywatela, bez prawa głosu, nawet bez ogłoszenia okresu pozabawienia wolności. Należy zrehabilitować przedstawicieli „dżinsów” i obywateli, którzy byli przesładowani z motywów religijnych.

Dowiedzieliśmy się, że parę dni temu została zatrzymana międzynarodowa grupa — przemytników. Ustawała ona przemycić sprasowane wyroby ze złota o łącznym ciężarze około 20 kg. W mieszkaniach członków grupy znalezione przedmioty i dewizy, których wartość szacuje się na około 2 mil. rubli. Wykryto tam również rewolwer, przyrząd do kradzieży prądu elektrycznego i bagnet. Na Zachód przemycano kosztowności i dewizy, do ZSRR przywożono komputery. Zatrzymane zostały przemytnicy osadzeni w lektorium więziennym KGB w Moskwie. Są one ponoć tylko przewoźnikami. „Grube ryby” nadal pływają na szerokich wodach międzynarodowych.

Tylko co z tym ma wspólnego zwykły biedny turysta z wkładką paszportową?

Józef ZSOSTAKOWSKI

Obchody w Polsce

Z Polski donoszą, że rozpoczęto oficjalne obchody 70 rocznicy rozgromienia przez Armię Czerwoną w Stolicy oraz innych miastach kraju odbyły się uroczyste nabożeństwa i manifestacje, składano wieniec na grobach poległych, otwarto wystawy poświęcone temu wydarzeniu. W Warszawie prymas

Polski, kardynał Giampowiadził o suwerenności i o „suwerenności” Polski (zawsze dalej). Naszymi wrogami są nasze własne siły. Wobec pod adresem przydatności radzieckiego, kierownictwa lotnictwa wojakowskiego ogłosiło o całkowitej gotowości grupy pilotów samobójczych.

• Pierwsze oddziały wojsk syryjskich ze składami sił między arabskich w Zatoce Perskiej zaczęły przybywać do Arabii Saudyjskiej. Komandorzy, agencja edycka MENA. W wyniku rozmów telefonicznych z prezydentem Pakistanu Gulam Ishaq Khan zgodził się skierować do królestwa swoje oddziały wojskowe „w skądinąd silnie islamskie”.

(ELTA)

Wieści z Zatoki Perskiej

• Irak zaczął nadawać podziemne audycje radiowe na Egipt i Arabię Saudyjską. Audycje za pośrednictwem nadajnika zlokalizowanego w mieście Czerwonem. W Stolicy oraz innych miastach kraju odbyły się uroczyste nabożeństwa i manifestacje, składano wieniec na grobach poległych, otwarto wystawy poświęcone temu wydarzeniu. W Warszawie prymas

• Wieleż Zgromadzenie Narodowe (parlament) Turcji udzieliło rządowi pełnomocnictw do ogłoszenia wojny i użycia siły zbrojnej w działaniach bojowych, komunikuje się, że do wybuchu wojny między państwami, które nie są członkami Organizacji Państw Islam, Kuwejt przez Irak, gość jest przyjeżdżający, a także i w innych miastach.

• Według doniesienia arabskich źródeł finansowych w Zagrebie i w Kuwejcie, Irak zgodził się na wycofanie swoich wojsk z terytorium kuwejckiego już 8 sierpnia, w ramach porozumienia z 14 sierpnia.

(Wg doniesień agencji prasowych z 14 sierpnia)

